

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 142/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1754

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายโดยมีอธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2564 โจทก์โดยอธิบดีกรมการขนส่งทางบกมีคำสั่งกรมการขนส่งทางบกที่ 234/2564 เรื่องมอบอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถ ย่อมหมายความว่า หากจะต้องมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของโจทก์ที่สำนักงานขนส่งจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2564 เป็นต้นไปนั้น ให้ขนส่งจังหวัดนั้น ๆ มีอำนาจปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบก เมื่อ ข. ซึ่งเป็นผู้ชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของโจทก์ที่จังหวัดขอนแก่น แต่ไม่ชำระราคาประมูลส่วนที่ค้างชำระ จนเป็นเหตุให้โจทก์ต้องนำหมายเลขทะเบียนรถดังกล่าวออกประมูลใหม่และได้ราคาประมูลต่ำกว่าเดิม โจทก์จึงเรียกร้องค่าเสียหายคือส่วนต่างของราคาประมูลเดิมกับราคาประมูลใหม่ และได้ความว่าเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2564 ป. ซึ่งเป็นขนส่งจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรของ ข. พบว่า ข. ถึงแก่ความตายแล้วตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2560 กรณีย่อมฟังได้ว่า ข. เป็นผู้รับมอบอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของจังหวัดขอนแก่นแทนโจทก์ตามคำสั่งที่ 234/2564 รู้ถึงความตายของ ข. แล้วตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2564 ซึ่งถือได้ว่ายังอยู่ในขอบเขตตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจให้ขนส่งจังหวัดขอนแก่นดำเนินคดีแก่นาย ข. แทนโจทก์ตามคำสั่งดังกล่าวด้วย กรณีจึงฟังได้ว่าโจทก์รู้ถึงความตายของ ข. ตั้งแต่วันที่ขนส่งจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรพบความตายของ ข. แล้วเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2564 ไม่ใช่วันที่ขนส่งจังหวัดขอนแก่นรายงานการเสียชีวิตของ ข. ให้อธิบดีโจทก์ทราบดังที่โจทก์อ้าง สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อจำเลยซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของ ข. จึงอยู่ในบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคสาม คือมีอายุความ 1 ปี นับแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นวันที่ผู้รับมอบอำนาจที่ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีโจทก์รู้ถึงความตายของ ข. เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องวันที่ 8 มิถุนายน 2566 จึงล่วงเลยระยะเวลา 1 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคสาม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมของนายชัยยันชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน 40,050.13 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของต้นเงิน 34,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ โดยผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 นายชัยยัน เป็นผู้ชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถ กร xxxx ขอนแก่น จากโจทก์ในราคาประมูลสูงสุด 60,000 บาท ซึ่งนายชัยยันมีหน้าที่ต้องชำระราคาประมูลให้ครบถ้วนภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันชนะการประมูล แต่

นายชัยยันไม่ชำระ ต่อมาโจทก์นำหมายเลขทะเบียนรถดังกล่าวออกประมูลใหม่ได้ราคาต่ำกว่าราคาประมูลเดิม ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายคือส่วนต่างของราคาประมูลใหม่กับราคาประมูลเดิม นายชัยยันถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2560 โดยมีจำเลยเป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกของนายชัยยัน โจทก์จึงฟ้องเรียกค่าเสียหายส่วนต่างของราคาประมูลดังกล่าวจากจำเลยซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนายชัยยันเป็นคดีนี้ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่าคดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายโดยมีอธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2564 โจทก์โดยอธิบดีกรมการขนส่งทางบกมีคำสั่งกรมการขนส่งทางบกที่ 234/2564 เรื่องมอบอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ "1 มอบอำนาจให้ขนส่งจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบกในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของสำนักงานขนส่งจังหวัด ดังนี้ (1) ลงนามในหนังสือแต่งตั้งพนักงานอัยการเป็นทนายความฟ้องคดีและแก้ต่างคดี (2) เป็นผู้แทนกรมการขนส่งทางบกในกระบวนการพิจารณาคดีทางศาล การบังคับคดี รวมทั้งการขอรับชำระหนี้ และการดำเนินการต่าง ๆ ในคดีล้มละลาย (3) มอบอำนาจให้พนักงานอัยการในการดำเนินการทางคดีในทางจำหน่ายสิทธิ เช่น ยอมรับตามคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การประนีประนอมยอมความ การใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกา หรือการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจรับเงินค่าธรรมเนียมและรับเอกสารคืนจากศาล (4) มอบอำนาจช่วงให้แก่ข้าราชการดังต่อไปนี้..." จากคำสั่งมอบอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของโจทก์ดังกล่าว ย่อมหมายความว่า หากจะต้องมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของโจทก์ที่สำนักงานขนส่งจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2564 เป็นต้นไปนั้น ให้ขนส่งจังหวัดนั้น ๆ มีอำนาจปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบก เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่านายชัยยัน ซึ่งเป็นผู้ชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของโจทก์ที่จังหวัดขอนแก่น แต่ไม่ชำระราคาประมูลส่วนที่ค้างชำระ จนเป็นเหตุให้โจทก์ต้องนำหมายเลขทะเบียนรถดังกล่าวออกประมูลใหม่และได้ราคาประมูลต่ำกว่าเดิม โจทก์จึงเรียกร้องค่าเสียหายคือส่วนต่างของราคาประมูลเดิมกับราคาประมูลใหม่ดังกล่าวตามที่นายชัยยันต้องรับผิดชอบตามเงื่อนไขการประมูลที่ตกลงกับโจทก์ และได้ความว่าเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2564 นายประสิทธิ์ซึ่งเป็นขนส่งจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรของนายชัยยันพบว่า นายชัยยันถึงแก่ความตายไปแล้วตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2560 กรณีย่อมฟังได้ว่า ขนส่งจังหวัดขอนแก่นผู้รับมอบอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถของจังหวัดขอนแก่นแทนโจทก์ตามคำสั่งที่ 234/2564 รู้ถึงความตายของนายชัยยันแล้วตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2564 การที่ขนส่งจังหวัดขอนแก่นรู้ถึงความตายของนายชัยยันผู้ที่จะถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับการประมูลหมายเลขทะเบียนรถ ถือได้ว่ายังอยู่ในขอบเขตตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจให้ขนส่งจังหวัดขอนแก่นดำเนินคดีแก่นายชัยยันแทนโจทก์ตามคำสั่งดังกล่าวด้วย กรณีจึงฟังได้ว่าโจทก์รู้ถึงความตายของนายชัยยันตั้งแต่วันที่ขนส่งจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรพบความตายของนายชัยยันแล้วเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2564 ไม่ใช่วันที่ขนส่งจังหวัดขอนแก่นรายงานการเสียชีวิตของนายชัยยันให้อธิบดีโจทก์ทราบเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565 ดังที่โจทก์กล่าวอ้าง สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อจำเลยซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนายชัยยันจึงอยู่ในบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม คือมีอายุความ 1 ปี นับแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นวันที่ผู้รับมอบอำนาจที่ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีโจทก์รู้ถึง

ความตายของนายชัยยัน เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องวันที่ 8 มิถุนายน 2566 จึงล่วงเลยระยะเวลา 1 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่าคดีโจทก์ขาดอายุความ จึงชอบด้วยเหตุผลแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ไตรรัตน์ แก้วศรีนวล · ปิติ นาคะภักติ · สิทธิชัย สีสลาโสภิต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/142/2569>